

ALLEEN HET GESPROKEN WOORD GELDT

Inbreng D66 - 9.1 G-24-038 Statenvoorstel inzake Uitvoeringsprogramma Limburgse taal Same veur 't Limburgs 2025-2027 (GS DOC-00709718)

Voorzitter,

Wat geweldig om alleen dat woord al in mijn eigen dialect te kunnen zeggen, hier in onze Statenzaal, tijdens ons allereerste 'debat in het plat'.

Ik weet nog goed dat ik dit idee had en in een motie had gezet en de griffie zei 'dat gaat zo niet Marlou' want 'de bestuurstaal is ABN'. En toch kan en mag ik dat vandaag in mijn variant van het Limburgs uitspreken. Laat ik daarom beginnen met vooral onze griffie te bedanken omdat ze dit mogelijk hebben gemaakt.

Het voelt als Noord-Limburgse ietwat onwennig om hier in het Chauvinistische Zuiden te spreken in mijn variant van het Limburgs, het Mielders, waar ik mee ben opgegroeid. Juist al die varianten laten zien hoe rijk onze taal is.

Voorzitter,

Toen mijn oudste broer geboren werd vroegen mijn ouders zich af of het verstandig was om kinderen op te voeden met dialect. Ze deden navraag en hoorden dat het juist goed was. Ze gaven ons daarmee iets heel bijzonders mee. Een taal van het hart.

Want waar ik ook ben in de wereld, als mijn familie belt is Limburgs de voertaal en accuut thuisgevoel. De liedjes van Rowwen Heze waren de soundtrack onder alle autoreizen in mijn jeugd en met vriendinnen de uitdrukkingen van Steven Seagal oet de Melderse 'geef hem vijfhonderd kilo paardenvlees en hij zet je zo een pony in elkaar' gevleugeld als het grootste compliment.

Op de mooiste en verdrietigste momenten in mijn leven, was en is het Limburgs de enige taal waar ik woorden vind.

Limburgs is de enige toontaal van Nederland. Het is voor mij vooral de taal die je met de toon zó goed kan kleuren. Neem bijvoorbeeld het Heerlense 'enne'. Van iemand die iets onverwachts doet 'enne?' tot iemand meelevend begroeten 'enne'. Het past altijd.

Het is de toon die zorgt dat ik me in het Limburgs het beste begrepen voel. Het is het warmste welkom van 'haaa mechje' met mijn liefste vriendinnen, de heite stekbeare ('hete kruisbessen') of uitgenodigd om te zeggen hoe het écht met me gaat bij 'hoe is t nou mit ow'. En als het leven even lastig is, wil ik niets liever dan 'naar huis'.

Maar voorzitter, heel eerlijk, merk je die taal van het hart misschien wel het meest als ik alleen in de auto zit. Want als iemand dán een mijns inziens verkeerde manoeuvre uithaalt, is het nooit 'potverdrie' maar altijd NONDEJU, WAT DUNKT JOU of WAT MEEN JIJ JE WEL NIET.

Voorzitter,

Het Limburgs betekent veel voor mij. Maar het betekent vooral iets voor ons. In deze rumoerige tijden met oorlog en instabiliteit zijn mensen meer bezig met hun identiteit. Ons Limburgs is onderdeel van wie wij zijn maar vooral één uniek cultureel element dat verbinding tussen mensen tot stand brengt.

Het versterkt het gevoel dat wij Limburgers samen iets delen dat groter is. Het verenigt. Als er iets is wat we in onze tijd nodig hebben, dan is het dat.

Voorzitter,

Wat betekent het Limburgs voor de toekomst? Dat is waar dit Statenvoorstel over gaat.

We komen van ver maar de afgelopen 3 jaar tijd is er al veel veranderd. En ontwikkeld! In 't hoes vur 't Limburgs. Zjuulke in de kinderopvang.

Waar het Limburgs ook provinciaal lang gezien werd als erfgoed, is het nu vooral iets levendigs.

Ik sta hier vandaag dan vooral als onderdeel van een volgende generatie trotse Limburgers die onze taal niet als erfgoed ziet maar als iets van nu. De taal gebruiken, ontwikkelen, meenemen. Of het nu om mijn favoriete Limfluencer Vera is die deze week uitlegt hoeveel medelijden ze heeft met Randstedelingen want 'die hebben gewoon geen verse vlaai van de bakker'. John Tana die goud haalt met zijn nieuwe plaat. Of Hershane, dat als winnaar van de popprijs dit jaar met muziek in het Venloos ons Pinkpop opent.

Mijn oproep namens D66 vandaag is dan ook simpel:
Zet het Limburgs niet in het museum maar in de etalage.

Zet stappen richting erkenning. Maar begin vooral met zorgen dat er meer Limburgs gesproken én geleefd word. Investeer en maak de verbinding, met cultuur en muziek. Begin zo jong mogelijk, bijvoorbeeld in een campagne met consultatiebureaus en verloskundigen. En praat vooral mét kinderopvang en onderwijs, om uit te vinden wat er wel kan en hoe.

Voorzitter,

Het Limburgs is levendiger dan ooit. Laten wij het lef hebben om daar het meeste en het mooiste van te maken. Ik hoop dat het met onze taal net zo gaat als met dit debat in het plat. Dat we vooral durven te beginnen. Experimenten en leren! Erkennen maar vooral waarderen en proberen.

Want het punt is, met ons Limburgs.. Dat het geen kwestie van geduld hoeft te zijn. Niet rustig wachten op de dag, maar zorgen dat vooral heel Limburg het op steeds meer plaatsen... L*lt.

Limburgs betekent voor mij veel. Voor ons als Limburgers samen nog meer. En voor de toekomst hopelijk het meest.

Tot zover.